

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 386/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátskou kanceláriou Strémy s. r. o., Carlton Savoy, Mostová 2, Bratislava, IČO 50 189 697, v mene ktorej koná advokát prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD., proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 7 T 88/2013 zo 6. novembra 2019, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 9 Tos 24/2020 z 22. septembra 2020 a proti jednoznačne neidentifikovanému postupu Okresného súdu Stará Ľubovňa a Krajského súdu v Prešove takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 14. marca 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 23 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 T 88/2013 zo 6. novembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Tos 24/2020 z 22. septembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v petite ústavnej sťažnosti jednoznačne neidentifikovaným „*postupom Okresného súdu v Starej Ľubovni a Krajského súdu v Prešove*“.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 16. apríla 2013 bola okresnému súdu podaná obžaloba na sťažovateľa pre trestný čin úverového podvodu podľa § 250a ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného do 31. decembra 2005 (skutky uvedené v skutkových vetách pod bodmi 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 a 33 obžaloby) a trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného do 31. decembra 2005 (skutky uvedené v skutkových vetách pod bodmi 8, 9, 10, 12, 16, 17, 20 a 34 obžaloby).

2.1. Okresný súd napadnutým uznesením podľa § 81 ods. 5 Trestného poriadku zamietol návrh sťažovateľa na zrušenie peňažnej záruky v sume 100 000 eur, ktorú podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku v rámci nahradenia väzby sťažovateľa prijal Okresný súd Prešov uznesením č. k. 6 Tp 5/05 z 18. mája 2010.

2.2. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Zo zistení ústavného súdu pri príprave predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 16. októbra 2020 a jednotlivým sťažovateľovým obhajcom bolo doručené 19. októbra 2020, 20. októbra 2020, 21. októbra 2020 a 29. októbra 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. V súvislosti s tvrdým porušením základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 23 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovateľ v podstatnom namieta, že krajský súd arbitrárne zamietol návrh sťažovateľa na zrušenie predmetnej peňažnej záruky. Podľa názoru sťažovateľa je napadnuté uznesenie krajského súdu nezákonné, formalistické a v rozpore s bazálnymi zásadami a princípmi, na ktorých spočíva trestné konanie.

3.1. K porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo podľa názoru sťažovateľa tým, že trestné konanie na okresnom súde trvá od podania obžaloby (t. j. od 16. apríla 2013) do podania ústavnej sťažnosti už viac ako 8 rokov a 10 mesiacov, pričom samotné trestné stíhanie proti sťažovateľovi začalo už 30. júna 2004 vznesením obvinenia. Z odôvodnenia (nie však z petitu, pozn.) ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že predmetné trestné konanie v merite trestnej veci sťažovateľa (t. j. trestné konanie o obžalobe podanej na sťažovateľa) je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 7 T 88/2013. Vo vzťahu ku krajskému súdu sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nekonkretizuje podiel krajského súdu na neprimeranej dĺžke trestného konania v merite trestnej veci a ani konkrétne neidentifikuje konanie vedené na krajskom súde, v ktorom malo dochádzať k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Sťažnosť sa pripúšťa na ďalšie konanie.

2. Základné práva Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, vlastníť majetok a disponovať nim (vlastnícke právo) podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, slobodu pohybu a pobytu podľa čl. 23 ods. 1 Ústavy SR a slobodu podnikania podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy SR uznesením Okresného súdu v Starej Ľubovni sp. zn. 7T 88/2013 zo dňa 6.11.2019 a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9 Tos 24/2020 zo dňa 22.9.2020 porušené boli.

3. Základné právo Sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jeho záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Starej Ľubovni a Krajského súdu v Prešove porušené boli.

6. Okresnému súdu v Starej Ľubovni prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 88/2013 konal bez prietahov.

7. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 81 090,- Eur, ktoré je mu Okresná prokuratúra v Starej Ľubovni povinná nahradiť do 2 mesiacov odo dňa doručenia tohto nálezu.

8. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 173 655,- Eur, ktoré je mu Okresný súd v Starej Ľubovni povinný nahradiť do 2 mesiacov odo dňa doručenia tohto nálezu.

9. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 182 785,- Eur, ktoré je mu Okresný súd v Starej Ľubovni a Krajský súd v Prešove povinný nahradiť do 2 mesiacov odo dňa doručenia tohto nálezu.

10. [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy konania/právneho zastúpenia vo výške 492,17 EUR, ktoré sú Okresný súd Stará Ľubovňa a Krajský súd v Prešove povinní sťažovateľovi vyplatiť spoločne a nerozdielne na účet spoločnosti Advokátska kancelária Strémy s. r. o., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa (vychádzajúc z petitu ústavnej sťažnosti) je namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 23 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými arbitrárnymi uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, ako aj namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v petite ústavnej sťažnosti jednoznačne neidentifikovaným „postupom Okresného súdu v Starej Ľubovni a Krajského súdu v Prešove“.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde], v časti ako oneskorene podanú [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresného súdu:

9. Vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému uzneseniu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

10. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté.

11. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením krajského súdu:

12. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Jednou zo základných podmienok prijatia

ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi.

13. Zmeškanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti v zmysle citovaného § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje zákon o ústavnom súde odpustiť, pričom ide o zákonom ustanovený dôvod na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene.

14. Zo zistení ústavného súdu pri príprave predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté uznesenie krajského bolo sťažovateľovi doručené 16. októbra 2020 a jednotlivým sťažovateľovým obhajcom bolo doručené 19. októbra 2020, 20. októbra 2020, 21. októbra 2020 a 29. októbra 2020.

15. Ústavná sťažnosť sťažovateľa podaná na poštovú prepravu 10. marca 2022 je podaná zjavne po uplynutí uvedenej zákonnej dvojmesačnej lehoty, v dôsledku čoho ju vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému uzneseniu krajského súdu nemožno považovať za podanú včas.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

III.3. K namietanému porušeniu označených práv jednoznačne neidentifikovaným postupom okresného súdu a krajského súdu:

17. Pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti vo vzťahu k petitu ústavnej sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie označených práv „*postupom Okresného súdu v Starej Ľubovni a Krajského súdu v Prešove*“, ústavný súd konštatuje, že môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

18. Z hľadiska predbežného prerokovania tejto časti ústavnej sťažnosti je podstatný najmä § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv.

Inak povedané, zákonnou náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je (okrem iných náležitostí) aj formulácia návrhu rozhodnutia (petit), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohla byť prevzatá do výroku rozhodnutia ústavného súdu. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014). Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, ktorých uplatnenie je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania.

19. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa v predloženej znení nemožno v časti namietajúcej porušenie označených práv sťažovateľa „*postupom Okresného súdu v Starej Lubovni a Krajského súdu v Prešove*“ považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Jej nedostatok sa vzťahuje na sťažovateľom formulovaný návrh na rozhodnutie (petit), v ktorom nie je jednoznačne (t. j. spisovou značkou) identifikovaný sťažovateľom namietaný postup okresného súdu a krajského súdu, ktorým mali byť porušené jeho označené práva. Požiadavka jednoznačnosti petitu ústavnej sťažnosti vyžaduje, aby bol sťažovateľom napadnutý postup okresného súdu a krajského súdu označený presne a jednoznačne, t. j. spisovou značkou, pod ktorou je trestná vec sťažovateľa vedená na okresnom súde a krajskom súde.

20. Možno tak uzavrieť, že v tejto časti nie je sťažovateľom predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) vymedzený presne, jednoznačne a určito, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre jeho rozhodnutie v uvedenej veci, pričom v dôsledku uvedeného nedostatku by ústavný súd takto navrhovaný petit nemohol premietnuť do svojho rozhodnutia. Ústavný súd pritom nemôže vybočiť z rámca návrhu na rozhodnutie určeného sťažovateľom, nemôže rozhodnúť o niečom inom alebo navyše a nemôže ani sám vykonať konverziu sťažovateľom chybné formulovaného petitu ústavnej sťažnosti. V situácii, keď je petit ústavnej sťažnosti sťažovateľom z hľadiska práva nesprávne formulovaný, musí ústavný súd s ohľadom na jeho viaanosť petitom ústavnú sťažnosť odmietnuť.

21. Na uvedenom závere nič nemení ani to, že sťažovateľ sa šiestym bodom petitu ústavnej sťažnosti domáha, aby ústavný okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 88/2013 konal bez prietahov. Totiž nevyhnutným predpokladom, aby ústavný súd mohol pristúpiť k vysloveniu príkazu konať, je, že ústavný súd v prvom rade vysloví porušenie základného práva vo vzťahu k postupu, ktorého sa má tento príkaz týkať. Inak povedané, ústavný súd nemôže prikázať orgánu verejnej moci konať, ak najprv (vychádzajúc z petitu) nevysloví, že konkrétnym postupom došlo k porušeniu základného práva (m. m. II. ÚS 270/2021). Ak teda ústavnému súdu už samotná nejednoznačná formulácia petitu ústavnej sťažnosti sťažovateľa vôbec nedáva možnosť vysloviť porušenie práv sťažovateľa jednoznačne identifikovaným postupom okresného súdu, ústavný súd nemôže ani prikázať okresnému súdu

konat' v konkrétnom konaní, a to hoci sa s'ťažovateľ príkazu konat' petitom ústavnej s'ťažnosti domáha.

22. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej s'ťažnosti, ale týka sa petitu ako esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej s'ťažnosti, ústavný súd s'ťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej s'ťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 233/2021, II. ÚS 270/2021).

23. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

24. Keďže ústavný súd ústavnú s'ťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi s'ťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej s'ťažnosti.

25. Ústavný súd na záver doplná, že v situácii, ak sa s'ťažovateľ domnieva, že v jeho veci dochádza postupom všeobecných súdov k zbytočným prieťahom, nič mu nebráni obrátiť sa na ústavný súd s novou ústavnou s'ťažnosťou, ktorá bude splňať všetky ústavou a zákonom o ústavnom súde vyžadované náležitosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu